

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/263/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

48/2017. (III. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. július 26-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2017. március 30-án – dr. Cservák Csaba testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a P. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2016. július 20-án B. D. r. törzsőrmester által foganatosított közlekedésrendészeti intézkedés és annak módja miatt 2016. július 26-án postai úton terjesztette elő panaszát.

I.

A beadvány szövege szerint a B. D. r. törzsőrmester 2016. július 19-én 21 és 22 óra között közlekedésrendészeti intézkedést hajtott végre a panaszossal szemben P. F. út * sz. útszakaszon. Személygépjárművel közlekedett, amikor mögötte villogót használó rendőrségi autó megállásra kényszerítette. Az intézkedésnek felesége is tanúja volt, aki az utasa volt.

A panaszos szerint a rendőr intézkedése előtt és után is elmulasztotta tájékoztatni a panaszost nevééről és azonosítószámáról, nem viselt sapkát és nem tisztelgett. Az intézkedésének okát „közúti ellenőrzés”-ként jelölte meg. Elkérte a menetokmányokat, majd azután érdeklődött, hogy miért nem

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

egyezik a feleségével a lakcíme? Miután az okmányokat rendben találta, közölte cinikus stílusban, hogy a „záróvonalon történő előzés, mint olyan, tilos”. Ezt a panaszos sem vitatta, majd az intézkedő rendőr közölte, hogy a panaszos is elkövette ezt a szabálysértést. A panaszos előadta, hogy természetesen nem a záróvonalon, hanem a záróvonala után végezte az előzési manővert. Hozzátette, hogy a rendőr kb. 100 m távolságból állapította meg a záróvonal befejezésének helyét, úgy hogy egy mellékutcából érkezett autóval. A panaszos a felajánlott 10.000 Ft helyszíni bírságot természetesen nem fogadta el. Megkérdezte, hogy az állítását mivel tudja alátámasztani, amire a rendőr azt válaszolta, hogy a gépjárműben elhelyezett kamera felvételével. A panaszos gondolta az jó, mert a felvétel majd őt igazolja. Mint utólag kiderült a kamera „technikai okok miatt nem működött”. A panaszos hozzátette, hogy ezt egyébként a már kikért feljelentési jegyzőkönyvből idézte. Az intézkedés végén a rendőr elé tolt egy kis nyomtatványt, és mutatta, hogy hol írja alá. A panaszos kérdésére, miszerint „Legyen kedves elárulni, mi ez, amit alá akar íratni velem!”, a rendőr válasza az volt „Azt, amit lát! Gondolom, az anyagi körülményeiről nem akar nyilatkozni, na akkor itt írja alá!” Az intézkedés után gúnyosan mosolyogva köszönt el „további szép estét!”

A panaszos úgy gondolja, hogy az intézkedés során a rendőr feljebbvalóságát hangsúlyozva, lenézően, sértő magatartást tanúsítva beszélt, nem mutatkozott be, nem tájékoztatta teljes körűen (először közúti ellenőrzés miatt intézkedik, majd szabálysértés lesz belőle); továbbá nem a 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről (a továbbiakban: Rtv.) 20.§ (2) bekezdésében meghatározottak szerint járt el, rendőrhöz méltatlan magatartást tanúsított.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) B. D. Z. c. r. törzsőrmester és N. Sz. c. r. törzsszázlós 2016. július 20-án a panaszossal szemben feljelentést tettek a 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 18. §. (1) bekezdés c) pontjába ütköző szabálysértés elkövetése miatt az alábbi tényállás alapján.

A feljelentés szövege szerint a szabálysértés 2016. július 19-én 21 óra 30 perckor történt. A feljelentés szerint a panaszos egy Suzuki Swift típusú gépjárművet vezetett, melynek forgalmi engedély szerinti tulajdonosa A. J. T. volt.

A feljelentés szerint a panaszost a fenti napon és időben P. F. út * szám előtti útszakaszon vonták közúti közlekedési ellenőrzés alá, amint a felesége tulajdonát képező * rendszámú, Suzuki típusú gépkocsival közlekedett Sz. település irányából T. település irányába.

Az intézkedés azért vált szükségessé, mivel azt megelőzően észlelték, amint a panaszos közlekedése során a P. település F. úton található körforgalmat követően, az ott található buszmegálló (P. település F. út *) előtti útszakaszon, a jól láthatóan felfestett záróvonalat átlépve megelőzött egy Fiat Scudo típusú gépkocsit.

Az intézkedés során a panaszost tájékoztatták az általa elkövetett szabálysértésről és arról, hogy amennyiben elismeri a jogsértést, úgy vele szemben a jogszabályban meghatározott 10.000 Forint értékű helyszíni bírságot szabnak ki részére 2 darab büntetőponttal. Ezt követően a panaszos flegmán közölte "És mivel bizonyítja? Volt már ilyen ügyem, majd bíróságra viszem!".

Mivel a panaszos a részére felajánlott helyszíni bírságot nem fogadta el, valamint magát a szabálysértés elkövetését is tagadta, így közölték vele, hogy vele szemben szabálysértési

feljelentéssel fognak élni. A panaszos a szabálysértési nyilatkozat aláírásával megerősítette, hogy a szabálysértés elkövetését nem ismeri el.

A feljelentés szövege tartalmazza továbbá, hogy az intézkedő rendőrök megjegyezni kívánták, hogy az * rendszámú szolgálati gépkocsiban a TIR Mobil kamerarendszer technikai okok miatt nem üzemképes, így a szabálysértésről videofelvétel nem készült.

2.) B. D. Z. c. r. törzsőrmester 2016. szeptember 10-ei jelentésében előadta, hogy 2016. július 19-én 18 órától 2016. július 20-án 6 óráig a P. Rendőrkapitányság illetékeségi területén gépkocsi járőrszolgálatot látott el N. Sz. c. r. törzsszázlóssal, aki a szolgálat során a járőrvezetői teendőket látta el.

Szolgálatuk során egységesen, az öltözködési normáknak megfelelően kollégájával a rendőrségnél rendszeresített 12M mintájú szolgálati pantallót, valamint a rendszeresített 12M mintájú szolgálati kék inget viselték, azon minden ékítménnyel, valamint azonosító jelvénnel.

Szolgálatuk során 21 óra 30 perc körüli időben szolgálati gépkocsival haladtak a P. település M. úton a P. település G. Á. út irányából a P. település F. út irányába. Haladásuk során előttük egy fehér színű, Volkswagen Passat típusú gépkocsi haladt. Ezen Volkswagen típusú gépkocsi a P. M. út végén található körforgalomhoz érve lelassított, majd megállva elsőbbséget adott a Sz. település felől érkező és T. település irányába közlekedő - körforgalomba behaladó - sötét színű Fiat Scudo típusú tehergépkocsinak, valamint az azt követő fehér színű Suzuki Swift típusú gépkocsinak. Ezt követően a Volkswagen típusú gépkocsi megkezdte a körforgalomba való behaladását és az első kijáraton való ki kanyarodását a P. település F. útra, T. település irányába.

Ezzel párhuzamosan a Volkswagen típusú gépkocsit beérve, attól pár méter távolságra szintén a körforgalomba beérve a szolgálati gépjárművel megkezdtek az első kijáraton történő kikanyarodást a P. település F. út irányába. A kikanyarodást követően a r. törzsőrmester jól láthatóan látta, amint a körforgalomban korábban közlekedő fehér színű Suzuki Swift a P. település F. út * szám előtti útszakaszon, a jól láthatóan felfestett záró vonalat átlépve megelőzte az előtte közlekedő sötét színű Fiat Scudo típusú tehergépkocsit. A r. törzsőrmester elmondása szerint ezen szabálysértést körülbelül 30 méter távolságból, jó közvilágítás mellett észlelte. A Suzuki típusú gépjármű előzésének befejezését már nem követte szemmel, így az elképzelhető, hogy azt a záróvonal befejezését követően fejezte be. A fenti útszakaszon a záróvonal a körforgalomtól egészen az ott lévő F. út – Cs. utca kereszteződés végéig tart, ami 78,5 méter hosszúságú.

Mivel a szolgálati gépkocsi előtt haladó Volkswagen típusú gépjármű láthatóan lassabban közlekedett, mint a szabálysértést elkövető Suzuki típusú gépjármű és az Rtv.13. §. alapján intézkedési kötelezettség vált szükségessé, így a szolgálati gépjármű megkülönböztető fényjelzését használva a r. törzsőrmester megelőzte az előttük közlekedő Volkswagen, illetve Fiat típusú járműveket, majd a Suzuki Swift típusú gépjárműnek a szolgálati gépkocsi megkülönböztető jelzését használva "Állj!" jelzést adva a P. település F. út *** szám előtt igazoltatás alá vonták a panaszost.

Arra, hogy az intézkedés során viselte-e a szolgálati tányérsapkát a r. törzsőrmester már nem emlékezett, mivel azóta is több intézkedésben vett részt, valamint a figyelmét teljesen az intézkedés alá vontra koncentrált, mivel jól látható és érezhető volt a szabálysértést elkövető személy magatartásán, hogy a helyszínen figyelmen kívül hagyta a r. törzsőrmester által elmondottakat, mivel gúnyosan szólt vissza, valamint többségében a jobb első ülésen utazó hölgygel kommunikált.

Fentiekre való tekintettel a r. törzsőrmester a panaszos beadványában megjelölt hiányosságot sem megerősíteni, sem cáfolni nem tudta, mivel - az azóta eltelt időszakra figyelemmel - már nem emlékezett a sapka használatára.

A r. törzsőrmester jelentésében előadta továbbá, hogy az panaszos intézkedés alá vonása a következő képen zajlott. A r. törzsőrmester a szabálysértő Suzuki vezető oldali ajtajához lépve, annak "B" oszlopánál állva (a P. település F. úton közlekedő gépjárművek - beleértve a korábban megelőzött Fiat és Volkswagen járművek - miatt a saját testi épségét figyelembe véve) a napszaknak megfelelően köszönve közölte a nevét és a beosztását. Ennek során a járművet vezető panaszos jól láthatóan a mellette ülő női utassal kommunikált, szemmel láthatóan nem figyelte a r. törzsőrmester által elmondottakat. Ezt követően a r. törzsőrmester közölte az intézkedés alá vont személlyel, hogy közúti közlekedési ellenőrzés céljából adja át a személyes és menetokmányokat, melyeknek a panaszos eleget tett.

A r. törzsőrmester szerint az okmányok ellenőrzése során is jól látható volt, ahogy a járműben utazók egymással beszélgetnek, ezen tevékenységüket az intézkedés egésze alatt folytatták. Ennek során az intézkedést N. Sz. c. r. törzsszázlós folyamatosan biztosította.

Az okmányok ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy az intézkedés alá vont * rendszámú Suzuki gépkocsi tulajdonosa H. A. A. Zs., akinek a bejelentett lakcíme a forgalmi engedély alapján eltért a járművet vezető panaszos bejelentett lakcímétől. Ezen eltérések tisztázása céljából a r. törzsőrmester megkérdezte a panaszoszt, hogy mi az oka ezen eltérésnek, aki már ekkor is flegmán, lenézően és sértőn válaszolt a feltett kérdésekre, mondván miért érdekli a r. törzsőrmestert, hogy hol lakik a felesége, nem egy lakcímre vannak bejelentve.

Ezt követően a r. törzsőrmester közölte a panasossal, hogy észlelte, amint a záróvonalat átlépve előzött. Ekkor a panaszos cinikusan megkérdezte, hogy "És mivel bizonyítja?".

A r. törzsőrmester tájékoztatta a panaszoszt, hogy a szolgálati gépkocsiban kiépített kamerarendszer alkalmas a szabálysértés rögzítésére, melyre a panaszos flegmán azt válaszolta: "Volt már ilyen ügyem, majd bíróságra viszem!".

Fentiek tekintetében a r. törzsőrmester teljes körűen tájékoztatta a panaszoszt, hogy amennyiben a helyszínen elismeri a szabálysértés elkövetésének tényét, úgy a jogszabályban meghatározott 10.000 Ft. helyszíni bírságot ajánlja fel neki, amivel 2 büntető pont is jár. A panaszoszt kérdésére, hogy mi történik amennyiben ezen bírságot nem fogadja el, a r. törzsőrmester tájékoztatta, hogy szabálysértési feljelentéssel fog élni vele szemben, mellyel szemben amennyiben úgy gondolja a későbbiekben fellebbezhet.

Ezen figyelmeztetéseket a panaszos láthatóan megértette, majd ismételten a mellette ülő női utassal kezdett el beszélgetni. Gondolkodási időt hagyván körülbelül 1 perc elteltével a r. törzsőrmester ismételten megkérdezte a panaszoszt, hogy a részére felajánlott helyszíni bírságot elfogadja-e. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy megítélése szerint ő nem követett el szabálysértést, nem fogadja el a helyszíni bírságot.

Ezt követően kitöltésre került igazoltató lap, melyen rögzítésre kerültek a panaszos személyes adatai. Az intézkedés végén a r. törzsőrmester megkérte a panaszoszt, hogy szálljon ki a járműből és a szabálysértési nyilatkozat résznél aláírásával igazolja azt, hogy nem ismeri el a szabálysértés elkövetését. Ennek során a panaszos kérdésének eleget téve a r. törzsőrmester szóban tájékoztatta, hogy adatai rögzítésre kerültek, de mivel a szabálysértés elkövetését nem ismerte el, így a személyes körülményeire vonatkozóan nem kerül rögzítésre adat, viszont ezen papír aláírása szükséges.

Ezzel az intézkedést befejezve a r. törzsőrmester a részére átadott okmányokat visszaadta, majd a napszaknak megfelelően elkészítette a panaszosról. Ezt követően a panaszos a gépkocsiba visszaülve ismételten jól láthatóan a mellette ülő nővel beszélt, valamint mobiltelefonon telefonálni kezdett, az intézkedést követően még körülbelül 10-15 percig. Ezt a r. törzsőrmester onnan tudja, hogy miután a

megállítást helyszínéről távoztak, a P. F. úton gépkocsizó járőrözést folytattak, mely során többször elhaladtak a korábban intézkedés alá vont jármű mellett.

A r. törzsőrmester az intézkedést követően észlelte, hogy a szolgálati gépkocsiba épített kamerarendszer technikai okok miatt nem rögzítette sem a szabálysértés, sem az intézkedést; a P. F. útra telepített térfigyelő kamerarendszer pedig az intézkedés időpontjában nem működött.

A r. törzsőrmester elmondása szerint az intézkedés során végig kulturáltan, a kellő tiszteletet megadva kommunikált a panaszossal. A r. törzsőrmester szerint a panaszos beadványában megfogalmazott kritériumok szubjektív vélemények, és megítélése szerint az általa elkövetett szabálysértés tényével nem függenek össze. A r. törzsőrmester előadta, hogy az intézkedés végén nem nevetett, az intézkedés során mindvégig kellő határozottságot, kulturált, rendőrhöz méltó viselkedést tanúsított.

3.) N. Sz. c. r. törzsszázlós 2016. szeptember 10-ei jelentésének történeti tényállása lényegét tekintve (sok esetben szó szerint) megegyezik B. D. Z. r. törzsőrmester 2016. szeptember 10-ei jelentésével, ezért az alábbiakban a Testület csak a történeti tényállás szempontjából új, lényeges elemeket ismerteti.

A r. törzsszázlós előadta, hogy a szolgálati gépjárművet járőrszolgálatuk alatt B. D. Z. r. törzsőrmester vezette. A Suzuki Swift típusú személygépkocsit P., F. út * szám előtt vonták közlekedési ellenőrzés alá, úgy hogy az intézkedés végéig a megkülönböztető jelzés mindvégig működésben volt. A szolgálati személygépkocsiból kollégájukkal egyszerre szálltak ki.

Arra vonatkozólag, hogy sapkát viselte-e a törzsszázlós nem emlékezett, mivel több intézkedésben vett részt, valamint a figyelmét teljes egészében a szabálysértést elkövető személyre összpontosította.

Ezek után B. D. Z. r. törzsőrmester a Suzuki Swift "B" oszlopához ment, a r. törzsszázlós pedig a Suzuki Swift jobb hátsó ajtaja mellett helyezkedett el, a biztonsági háromszöget betartva.

Az intézkedést B. D. Z. r. törzsőrmester folytatta le. A r. törzsszázlós - mivel a F. úton elhaladó gépjárművek zaja nagy volt - gyenge erősséggel hallotta, hogy kollégája a napszaknak megfelelően köszönt, majd közölte a törvényben előírt szavakat és elkérte a gépjármű vezetőjétől a szükséges okmányokat. Láta, hogy az személygépkocsi jobb első ülésén egy hölgy tartózkodott, akivel a vezető, a kollégája intézkedése közben pár szót váltott. A * rendszámú személygépkocsi vezetője a panaszos volt, aki fél füllel hallva lenéző flegma válaszokkal válaszolt a kollégája kérdéseire. A törzsszázlós szerint a helyszínen kollégája megfelelő hangnemen és határozottan közölte a panaszossal a szabálysértés tényét, mire az cinikusan megkérdezte "És mivel bizonyítja?"

Kis idő elteltével - pár szóváltást követően - a r. törzsőrmester közölte a törzsszázlóssal, hogy a panaszos nem fogadta el a bírságot, nem ismerte el a szabálysértést, ezért szabálysértési feljelentést tesz ellene. Az intézkedés közben látható volt, hogy az személygépkocsi vezetője a mellette ülő hölgygel kommunikál. Azt, hogy miről beszélgettek nem lehetett megtudni.

Ezután a r. törzsőrmester elkezdte kitölteni az RK. nyilatkozatot. A nyilatkozat kitöltését követően a r. törzsőrmester kulturáltan megkérte a panaszost, hogy szálljon ki a gépjárművéből és írja alá a nyilatkozatot. Az intézkedést befejezve a r. törzsőrmester az okmányokat visszaadta, majd a napszaknak megfelelően elköszönt a panaszostól. A törzsszázlós megjegyezni kívánta, hogy az intézkedés alatt a kollégája végig kulturáltan, az állampolgár felé kellő tiszteletet megadva, megfelelő komolysággal kommunikált a panaszossal. Sértő és cinikus megjegyzéseket, szavakat nem használt.

(Megállapítást nyert továbbá, hogy a záróvonaltól a körforgalomtól a F. úton a Cs. utca bejáratáig húzódik.)

4.)L. Zs. r. százados, alosztályvezető 2016. augusztus 10-én határozatot hozott, melyben a Szabálysértési Hatóság a panaszost a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése miatt 20.000 forint pénzbírsággal sújtotta.

A határozat indokolása szerint L. Zs. r. százados, alosztályvezető a rendőri feljelentés alapján az alábbiakat állapította meg. A panaszos 2016. július 19-én 21 óra 30 perckor P. település, F. úton közlekedett a * forgalmi rendszámú személygépkocsival Sz. település irányából T. település irányába. A panaszost a rendőrfőkapitány a F. út * szám előtti útszakaszon ellenőrzés alá vonta, mivel azt megelőzően észlelte, hogy a panaszos az általa vezetett gépjárművel a fenti úton közlekedve, a körforgalmat elhagyva, az ott található buszmegálló előtt haladva az úttestre felfestett záróvonalat átlépve megelőzött egy Fiat Scudo típusú gépjárművet.

A rendőr a fenti szabálysértés elkövetése miatt a panaszos részére helyszíni bírságot ajánlott fel, amit nevezett nem fogadott el, mivel a szabálysértés elkövetését nem ismerte el, így vele szemben a rendőr feljelentést tett. A panaszos cselekményével megvalósította a KRESZ18. § (1) bekezdés c, pontjába ütköző (külön jogszabályban meghatározott kötelező mértékű pénzbírsággal sújtandó közlekedési szabálysértés), és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 224. § (1) bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést, melyet a jogszabályok 20.000 Ft pénzbírsággal rendelnek büntetni.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában, a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatcsomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti hatásköri rendelkezések alapján kijelenthető, hogy a Testület csak azon rendőri magatartások felülvizsgálatát végezheti el, amelyeket az Rtv. a IV.–VI. fejezeteiben szabályoz.

Mindebből kifolyólag a Testület a rendőrség szabálysértési hatóságként történő fellépését nem minősítheti, afölött semmiféle kontrollt, felügyeletet nem gyakorol. Nem vizsgálhatja, hogy a panaszos követett-e el szabálysértést, indokolt volt-e vele szemben a szabálysértési eljárás megindítása, valamint bírság kiszabása. Az ilyen jellegű panaszokra a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény vonatkozó rendelkezései az irányadók.

A Testület ezen ponton ismételten utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. A fent ismertetett hatásköri szabályok értelmében ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését (a szabálysértési eljárást megelőző közlekedésrendészeti intézkedést és az ennek során tanúsított rendőri magatartást) akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésére hivatkozik az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

A fentiek alapján a **Testület a szabálysértési eljárással kapcsolatos panaszelemek tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani**, vizsgálta ugyanakkor, hogy a panaszossal szembeni intézkedést vajon kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganasította-e a rendőrség, valamint a rendőrök szolgálati fellépésére vonatkozó kifogásai kapcsán is állást foglalt.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri intézkedés és fellépés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye II cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonta-e intézkedés alá.

A panaszbeadványban a panaszos arról számolt be, hogy személygépjárművel közlekedett, amikor mögötte villogót használó rendőrségi autó megállásra kényszerítette.

A rendőri jelentések alapján a panaszos a ²felesége tulajdonát képező gépkocsival közlekedett, amikor közúti közlekedési ellenőrzés alá vonták. Az intézkedés azért vált szükségessé, mert a gépkocsizó szolgálatot ellátó rendőrök észlelték, amint a panaszos a (jól láthatóan felfestett) záróvonalat átlépve megelőzött egy gépkocsit.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

² A Testület észrevételként megjegyzi, hogy a feljelentés szövege szerint a gépkocsi forgalmi engedély szerinti tulajdonosa A. J. T. volt.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

a) Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök közlekedésrendészeti ellenőrzés során jártak el, a Testület utal az Rtv. 44. §-ára, amelynek (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. cselekmény gyanúját észlelje.

b) Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

A rendőrség által hivatkozott és észlelt szabályszegéssel összefüggésben továbbá a Testület utal a KRESZ vonatkozó rendelkezésére. A KRESZ 18. §. (1) bekezdése ismerteti az útburkolati jeleket. Az első bekezdés c) pontja szerint „ záróvonal: hosszirányú folytonos vonal, amely az úttest felezővonalát jelzi, illetőleg a két forgalmi irányt, a forgalmi sávokat egymástól, vagy a nyílt villamos pályát a forgalmi sávtól választja el; a záróvonalat járművel sem átlépni, sem érinteni nem szabad; ha azonban közvetlenül a záróvonal mellett terelővonal is van, a záróvonal a terelővonal felől - az előzésre, illetőleg a bekanyarodásra vonatkozó szabályok megtartásával – átléphető.”

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 224. §-a szabályozza a közúti közlekedési igazgatási szabályok megsértésének tényállását. A szabálysértést az követi el, aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

A fentiek értelmében **a Testület álláspontja szerint a rendőrség az Rtv. 44. §. (1) b) pontja alapján megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben közlekedésrendészeti intézkedést (annak keretében igazoltatást) foganatosított.** Az ismertetett jogszabályok értelmében a záróvonal átlépése, érintése olyan jogellenes magatartás, amely szabálysértési felelősségre vonás kilátásba helyezését indokolja. Ezért **a Testület megítélése szerint a szabálysértés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme**

érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Testület megállapítása szerint a jogszerű rendőri fellépéssel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2.) A panaszos külön sérelmezte, hogy B. D. Z. r. törzsőrmester nem tájékoztatta megfelelően az intézkedés céljáról. (Először azt mondta, hogy közúti ellenőrzés miatt intézkedik, majd szabálysértésről beszélt.)

B. D. Z. r. törzsőrmester jelentése szerint az intézkedés kezdetekor miután bemutatkozott és azonosította magát felszólította a panaszost, hogy közúti ellenőrzés céljából adja át a személyes és menetokmányokat. A menetokmányok ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy a gépkocsi tulajdonosa nem a panaszos, hanem a felesége, és kettőjük bejelentett lakcíme eltér egymástól. A r. törzsőrmester ennek okáról érdeklődött, amire a panaszos flegma és sértő stílusban kitérő választ adott. Ezután a r. törzsőrmester közölte a panaszossal, hogy a gépkocsizó szolgálat során észlelte amint a panaszos a záróvonalat átlépve előzött, és ezzel kapcsolatban tájékoztatta, hogy amennyiben a helyszíni bírságot nem fogadja el, szabálysértési feljelentéssel fog élni.

Az Rtv. 20. § (2) alapján „A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”

Fentiek alapján a Testület álláspontja szerint B. D. Z. r. törzsőrmester eleget tett a tájékoztatási kötelezettségének, hiszen ahogyan arra a Testület jelen állásfoglalása IV. fejezetének 1.) pontjában is utalt, az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget abban az esetben is megilleti, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztalt. Ezen rendelkezés értelmében a Testület álláspontja szerint a r. törzsőrmester megfelelően tájékoztatta a panaszost arról, hogy az intézkedés célja „közúti ellenőrzés”, hiszen közlekedésrendészeti intézkedést fogantatosított, majd később ennek keretében szintén megfelelően tájékoztatta arról, hogy az általa észlelt közúti közlekedési szabályok megsértése szabálysértés miatt (a Szolgálati Szabályzat 9. §-ának megfelelően) helyszíni bírságot szab ki, vagy –amennyiben azt nem fogadja el - feljelentést tesz.

A fentiekben közöltek alapján a Testület megítélése szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A Testület ezt követően B. D. Z. r. törzsőrmester szolgálati fellépésére vonatkozó panaszosi kifogásokat vizsgálta meg.

a) A panaszos sérelmezte azt, hogy B. D. Z. r. törzsőrmester az intézkedés kezdetén nem mutatkozott be és nem közölte azonosító számát.

A rendőrség egyértelműen tagadta a panaszosi állítás valóságát, hiszen a rendőr jelentések szerint B. D. Z. r. törzsőrmester az intézkedés elején napszaknak megfelelően köszönt, bemutatkozott és közölte beosztását.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés

megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Mindezekre tekintettel a Testület álláspontja szerint panaszosi és a rendőri állítások között feszülő feloldhatatlan ellentmondás miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

b) A panaszos sérelmezte, hogy B. D. Z. r. törzsőrmester nem viselt tányérsapkát.

A rendőri jelentések érdemben nem cáfolták a panaszosi állítást, miszerint a r. törzsőrmester nem viselt sapkát, mivel - ahogyan a r. törzsőrmester fogalmazott - már nem emlékezett arra, hogy az intézkedés során viselt-e tányérsapkát, így a panaszos által megjelölt hiányosságot sem megerősíteni sem cáfolni nem tudta.

A Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 10/2010. (OT 6.) ORFK utasítás I. fejezetének 3.) pontja meghatározza az egyenruházat fogalmát:

„Egyenruházat a Rendőrség hivatásos állományának a Rendőrséget irányító miniszter által rendszeresített, egységesen megállapított formájú és színű öltözete, melynek célja az egyenruhát viselő más szervek, valamint a különböző országok rendőrségeinek egymástól való megkülönböztetése, illetve a Rendőrséghez tartozás könnyű felismerhetősége.”

Az utasítás III. fejezetének 9. pontja szerint „A hivatásos állomány tagjait:a) egyenruhás,b) vegyes ruhás,c) polgári ruhás normatípusokba kell besorolni, amely normatípusok ruházati cikkei a Rendelet 1. melléklete határozza meg.”

Az utasítás 1. melléklete szerint nyáron, átmeneti időszakban és télen is a szolgálati öltözet részét képezi a sapka valamilyen formája. (szolgálati nyári sapka, szolgálati téli sapka, tányérsapka)

Az utasítás VII. fejezete szabályozza az „öltözeti könnyítéseket”, amely alapján

„26. A szolgálati előljáró engedélye alapján a saját tulajdonban lévő járműüket egyenruhában vezetőik, illetve a járműben egyenruhában utazók a zubbonyukat, kabátjukat kigombolhatják, levehetik, valamint nyakkendőjüket és sapkájukat levehetik. A járműből történő kiszállást követően ezen könnyítéseket meg kell szüntetni.

27. A szolgálati járműben tartózkodók a szolgálati előljáró engedélyével könnyíthetnek öltözetükön.”

A 10/2010. (OT 6.) ORFK utasítás értelmében tehát ha az egyenruhában szolgálatot teljesítő rendőr szolgálati járműben tartózkodik, illetve ha abból kiszáll köteles viselni a sapkáját, mivel az az egyenruházat része. Az öltözködésükön csak a szolgálati előljáró engedélyével könnyíthetnek.

A Testület az ügy gondos mérlegelése után (mivel a rendőrségi iratok érdemben nem cáfolták a panaszosi állítását) elfogadta azon panaszosi állítást, miszerint B. D. Z. r. törzsőrmester az intézkedés során nem viselte az egyenruházat részét képező sapkáját.

Ugyanakkor a ruházat hiányos voltának a Testület álláspontja szerint a de minimis (azaz az alapjogsértés megállapításához szükséges minimális érdeksérelemre vonatkozó) szabály alapján csak akkor van alapjogi relevanciája, azaz annak hiányos volt csak akkor tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, ha a hiányzó öltözködés az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoz (pl. névkitűző, azonosítószám, jelvény stb.). A rendőrsapka önmagában nyilvánvalóan nem ilyen – a későbbi jogérvényesítést elősegítő, a rendőr azonosítását szolgáló – öltözeti elem.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga amiatt, hogy a r. törzsőrmester nem viselt tányérsapkát.

c) A panaszos véleménye szerint B. D. Z. r. törzsőrmester rendőrhöz méltatlan magatartást tanúsított, lenézően, sértő magatartást tanúsítva beszélt vele és az intézkedés végén gúnyosan mosolyogva köszönt el.

A rendőrség tájékoztatása szerint a r. törzsőrmester az intézkedés folyamán kellő határozottságot, kulturált, rendőrhöz méltó viselkedést tanúsított. Mindvégig kulturáltan, a kellő tiszteletet megadva beszélt a panaszossal, és az intézkedés végén nem nevetett.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem

tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület az ügy gondos mérlegelése során megállapította, hogy a panaszosi és a rendőri állítások között olyan mértékű ellentmondás feszül, amelyet a Testület korlátozott eszköztárára figyelemmel nem tud feloldani. Emiatt a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a közlekedésrendészeti intézkedést jogszerűen és indokoltan hajtották végre a rendőrök, illetve megfelelően tájékoztatták a panaszost az intézkedés céljáról. A szolgálati fellépés vonatkozásában a Testület nem tudta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét azzal kapcsolatban, hogy az intézkedő rendőr megfelelően azonosította-e magát. Szintén nem tudta megállapítani a Testület a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét az intézkedő rendőr által alkalmazott hangnem vonatkozásában. A Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga amiatt, hogy a r. törzssőrmester nem viselt tányérsapkát.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. március 30.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag